

door Ann CASIER

Periode 1882-1884

WAELPUT

Hendrik WAELPUT (1845-1885) kwam hetzelfde jaar zijn eigen werken dirigeren. Dat ook hij belangstelling kreeg, blijkt uit de vraag van het publiek om dit concert van de zaterdag naar de zondag te verschuiven, zodat meer mensen vrij waren om te komen luisteren. Het WAELPUT-programma bevatte (1) :

1. Symfonie 3 : geuzenlied
2. Canzonetta
3. Stella : ouverture en droom
4. Memlingcantate : huldemarsch

Deze laatste cantate werd gecomponeerd voor de inwijding van het Memlingstandbeeld te Brugge.

MASSENET

Het MASSENET-festival greep plaats op donderdag 9 augustus 1883 om 13.30 h. Deze muzikale plechtigheid werd 's namiddags voorzien, ten einde de ééndagstoeristen de kans te geven dit buitengewoon concert bij te wonen (2). Jules MASSENET (1842-1912), leerling van Ch. GOUNOD, was toen rond de veertig en had al een aantal mooie successen achter de rug : "Marie-Magdeleine" (1873), "Scènes pittoresques" (1873), "Hérodiade" (1881) en "Scènes napolitaines" (1882). Hij was toen nog niet zo beroemd en moest zijn meesterwerken "Manon" (1884), "Werther" (1892) en "Thaïs" (1894) nog componeren. Dank zij de relaties die hoofddirigent PERIER in Parijs opgedaan had, kon hij Jules MASSENET overhalen om naar het Oostends Kursaal te komen. Hij had het geluk te mogen optreden voor een barstensvolle zaal, bestaande uit een internationaal en heterogeen publiek. Samen met het Kursaalorkest bracht hij hoofdzakelijk eigen werk (3) :

1. Scènes napolitaines (Tarentelles, Procession, Improvisateur, Fête)
2. a. Le dernier sommeil de la vierge  
b. Sevillana
3. Violconcerto (J. Smit) - Max BRUCH
4. Scènes pittoresques : a. Air de ballet  
b. Kermesse bohème
5. a. Prélude d'Hérodiade  
b. Marche héroïque de Szabadie

Na afloop waren publiek en critici enthousiast (4) :

"Il faut avoir vu le compositeur conduire lui-même cette dernière partie de cette première oeuvre, pour se faire une idée de la puissance d'entraînement de l'étonnante virtuosité qu'il communique à son orchestre tout entier. Impossible de rendre mieux les accents vigoureux, le rythme si franc que couronne l'oeuvre. (...)  
Les bravos s'éteignent à peine qu'un silence religieux s'établit immédiatement dans la salle; le compositeur lève son archet, nous voilà aux premières mesures de cet adorable prélude "Hérodiade", qui, comme nous le disons plus haut, a posé la réputation du jeune maître à son apogée."

"Sevillana" werd zo geestdriftig onthaald dat het onmiddellijk opnieuw uitgevoerd werd.

Na het concert schreef MASSENET een brief aan Emile PERIER. Hij dankte voor de medewerking aan het concert en feliciteerde hem voor de excellente prestatie van zijn orkest. Hij had zelden met zo'n gedisciplineerd en correct gezelschap gewerkt. Volgens L'Indépendance was het Kursaalorkest niet, zoals de orkesten van de andere badsteden, zuiver tot genot van het publiek. Sinds enkele jaren was het zeer degelijk en had zijn MASSENET-concert zoals andere Belgische steden (5).

De orkestleden zelf waren ook met een briefje bedacht :

"Messieurs les artistes de l'Orchestre du Kursaal d'Ostende. Messieurs, je ne veux pas vous quitter seulement avec quelques mots de remerciements. Je tiens à rappeler à votre souvenir et à vous écrire combien j'ai été sensible à la belle exécution que je vous dois.

Croyez, chers Messieurs, à mes sentiments dévoués et reconnaissants et recevez encore toutes mes félicitations, dont une grande part revient aussi à votre excellent et digne chef M. Perier."

#### NOTÉ

Jean NOTTÉ, die pas zijn diploma eerste prijs zang aan het conservatorium van Gent op zak had, kreeg de kans te Oostende om oog in oog met een talrijk publiek te staan. Hij zong er "Noël" van A. ADAM. Zijn sterke en mooie stem en zijn goede accentuering vielen daarbij op. In de winter van hetzelfde jaar werd hij door het Munttheater aangeworven (6).

Afkomstig uit Doornik behaalde hij in augustus 1885 zijn virtuositeitsdiploma met onderscheiding. Hij maakte zijn operadebuut als bariton in "Lucia di Lammermoor" van G. DONIZETTI (oktober 1885) (7). Nog hetzelfde jaar trad hij opnieuw in het Kursaal op en ook de volgende jaren was hij een zeer welgekomen gast.

#### RITTER

Théodore RITTER, was een uitstekende pianist, die succes boekte op de eerste "Pas de Loup"-concerten te Parijs, verzorgde op 4 augustus 1884 een auditie samen met het symfonie-orkest :

1. Oberon-ouverture	C.M. VON WEBER
2. Présentations à la cour : menuet Louis XV (1e uitv.)	Th. RITTER
3. Bretagne-idylle (1e uitv.)	Th. RITTER
4. Polonaise héroïque (1e uitv.)	Th. RITTER
5. Invocation (1e uitv.)	Th. RITTER
6. Danse tcherkesse (hervraagd)	Th. RITTER
7. Rapsodie	Fr. LISZT

Théodore RITTER zond bij deze gelegenheid een brief aan PERIER vol lof over zijn orkest, die reeds gecopieerd werd (8).

#### RADOUX

De directeur van het conservatorium van Luik, Jean-Théodore RADOUX, kwam op 8 september 1884 zijn eigen composities dirigeren :

1. Marche nationale belge
2. Élégie
3. Ouverture de l'opéra-comique "La coupe enchantée"

4. Lamento pour violon, violoncelle et orchestre (SMITT, VAN ACKER)
5. Ronde Kabyle
6. Ouverture de l'opéra "André Doria"
7. Grande marche internationale (1869)

Voor het eerst sinds lang was dit een concert met uitsluitend Belgisch werk. RADOUX was een even goed dirigent als componist. Alle bekende personages te Oostende aanwezig, hadden zich naar het concert begeven en hoefden het zich zeker niet te beklagen.

#### TOLENTINO

Dit seizoen werd afgesloten met een optreden van de Italiaanse tenor Alessandro TOLENTINO, die Engeland en Duitsland succesvol doorkruiste. Hij was lid van de koninklijke filharmonische academie van Rome en zong onder meer SCHUBERT, BRAHMS en CAMPANA (10).

#### Periode 1885-1889

##### DUPONT

Auguste DUPONT, professor piano aan het koninklijk conservatorium van Brussel, kwam in het Kursaal een auditie geven met vijf van zijn beste leerlingen : SCHMIDT, VAN EYCKEN, R. UHLMANN, E. DRATZ en MORIAMÉ. CHOPIN was er de meest uitgevoerde componist. Deze uitzonderlijke auditie leerde dat een piano niet diende om op te trommelen, maar dat er fantastische effecten konden uitgehaald worden. Na twee uur ononderbroken pianospel zouden de toehoorders nu wel laten dit instrument te honen. Het buitensporig applaus voor deze vijf jonge meisjes was meer dan verdiend (11).

##### LITOLFF

Henry LITOLFF (1818-1891) bezocht het Kursaal op 12 augustus 1885. "Les templiers" zou de eerstvolgende winter in het Munttheater opgevoerd worden. Te midden van het geschetter van de zegevierende kopers werd hij in het Kursaal onthaald en onder enthousiaste uitroepen van het publiek ging hij zitten om het concert te volgen. Nauwelijks waren de laatste akkoorden van "La terreur" vervlogen, of LITOLFF werd door PERIER naar voor geroepen. Daar nam hij de dirigeerstok over en onder zijn bezielende leiding oversteeg het orkest zichzelf. Ondanks zijn 67 was hij nog energievul en leidde met grote autoriteit en perfect meesterschap één van zijn mooiste producties (welke ?). Deze Engelse componist, die bijna zijn hele leven in België en Frankrijk doorbracht, was een aangename verrassing in een minder spectaculair seizoen (12).

##### STRAUSS

De laatste attractie was op 30 augustus 1885 en gebeurde onvoorbereid en onverwacht : Johann STRAUSS jr. (1825-1899), leidde zelf zijn "An der schönen blauen Donau" (13).

##### WIDOR

Het hoogtepunt van het seizoen 1886 was een concert op 10 augustus onder leiding van de nog jonge Charles-Marie WIDOR (1844-1937). Deze componist-dirigent, beroemd om zijn "Korigane", trok een volle zaal. Deze verfijnde suite vormde de hoofdbrok van het programma. Het publiek toonde zich een goed rechter en liet de goed-gelukte nummers overdoen. Twee van zijn liederen "La chanson de mer" en "La nuit des étoiles" werden gebracht door zangeres SIMONNET met

WIDOR aan de vleugel (14). De organist van de St.-Sulpice te Parijs had de Kursaalabonnees een aangename avond bezorgd.

#### MOSZKOWSKI

De eerste orkestsuite van Moritz MOSZKOWSKI (1854-1925) werd voor 't eerst te Oostende uitgevoerd in 1887. De toondichter volgde trouw de repetities en leidde zelf de uitvoering (15). De gewoonte, telkens een talentvol componist zich te Oostende bevond, muziek van hem uit te voeren en hem zelf te laten dirigeren was zeer aangenaam voor de badgasten.

#### CHABRIER

Emmanuel CHABRIER (1841-1894) leidde op 22 augustus 1887 zelf zijn rapsodie "España" (16).

#### LAPON

Edmon LAPON kreeg naar aanleiding van zijn tweede Romeprijs een concert met uitvoering van zijn composities op 22 juli 1888.

#### ISNARDON

ISNARDON, een basso-buffo, toen nog verbonden aan het Munttheater, werd vanaf 1889 een regelmatige en gegeerde genodigde in het Kursaal (17).

#### LASSEN

Op het onverwacht was Edouard LASSEN (1830-1904) op vakantie naar Oostende gekomen en op 16 augustus 1899, zonder aankondiging vooraf, was hij in het Kursaal. Zijn landgenoot en tweede dirigent DE SWERT liet vlug orkestpartijen ronddelen (waarschijnlijk van de "Fest-ouverture") en liet LASSEN een eigen compositie dirigeren, wat een staande ovatie opleverde (18).

- 
- (1) E.O., 02 en 05.09.1882.
  - (2) E.O., 05.08.1883.
  - (3) E.O., 09.08.1883.
  - (4) S.O., 10.08.1883.
  - (5) Brieven en artikels gepubliceerd in E.O., 19.08.1883
  - (6) E.O., 28 en 30.08.1883.
  - (7) E. GREGOIR, Supplément et complément au volume : Les artistes musiciens belges au XVIIIe et au XIXe siècle, Brussel-Parijs, 1887, p. 219.
  - (8) S.O., 08.08.1884.
  - (9) S.O., 10.09.1884.
  - (10) S.O., 08 en 10.09.1884.
  - (11) S.O., 18 en 21.07.1885.
  - (12) S.O., 14.08.1885.
  - (13) S.O., 02.09.1885.
  - (14) S.O., 12.08.1886.
  - (15) S.O., 28 en 30.07.1887.
  - (16) S.O., 24.08.1887.
  - (17) S.O., 16.08.1889.
  - (18) S.O., 19.08.1889.

(vervolgt)